

A Kúria

végzése

Az ügy száma: Kvk.II.37.480/2018/2.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
. Márton Gizella előadó bíró
. Rothermel Erika bíró

A kérelmező:

A kérelmező képviselője:

Az ügy tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:
Nemzeti Választási Bizottság 745/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 745/2018. számú határozatát helybenhagyja.

A 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Egy magánszemély (a továbbiakban: kifogástevő) 2018. április 6-án a Bács-Kiskun Megyei 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) kifogást nyújtott be a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontja szerinti alapelveknek felperes neve(a továbbiakban: önkormányzat) általi megsértése miatt.

- [2] A kifogástevő előadta, hogy az önkormányzat 2018. április 6-án Lakitelek lakosaihoz olyan politikai nyilatkozatot juttatott el, amely Lezsák Sándor, a FIDESZ-KDNP országgyűlési képviselőjelöltjének személyét illetően valótlan tényállításokat tartalmaz. A kifogástevő szerint az önkormányzat tevékenysége a választói akarat befolyásolására alkalmas kampánytevékenységnek minősül. A kifogásához bizonyítékként csatolta a szórólapként terjesztett, az önkormányzat fejlődés, címerrel ellátott politikai nyilatkozatát. Álláspontja szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjában rögzített választási alapelvek az önkormányzatokra is irányadóak, amelyből következően

önkormányzat nem vehet részt a pártok országgyűlési mandátumért folytatott küzdelmében sem valamely jelölt, jelölő szervezet mellett, sem pedig ellene.

- [3] Az OEVB 45/2018. (IV. 08.) számú határozatával a kifogásnak részben helyt adott. Megállapította, hogy az önkormányzat megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontját, ezért eltiltotta a további jogszabálysértéstől, és ötszázezer forint bírság megfizetésére kötelezte.
- [4] Az elmarasztalt önkormányzat (a továbbiakban: kérelmező) fellebbezést nyújtott be az OEVB határozata ellen, amelyben vitatta a jogsértés elkövetését, megítélése szerint az OEVB határozatának tényállása és az abból levont jogi következtetés is egyaránt téves. Előadta, hogy az OEVB által kiszabott bírság indokolatlanul és példátlanul magas összegű. Kérte ezért a határozat megváltoztatását, a kifogás elutasítását, másodsorban a határozat megváltoztatását és a bírság mellőzését, vagy jelentős mérséklését.
- [5] A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a 745/2018. számú határozatával az OEVB határozatát helybenhagyta. Az NVB irányadónak tekintette a Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2. számú végzésében foglaltakat, rámutatva, hogy a kérelmező a politikai nyilatkozattal mint a választói akarat befolyásolására alkalmas „egyéb” kampányeszközzel élve megsértette a pártok és a jelöltek közötti, a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőséget. Az NVB hangsúlyozta, hogy a választási kampány olyan helyzet, amelyben a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek, ahol helye van a politikai programokról és a jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának is, azonban a közhatalommal rendelkező önkormányzat a ténylegesen kialakult versenyhelyzetet nem befolyásolhatja. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében az önkormányzati szerveknek kampányidőszakban tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak. Az önkormányzat által közzétett nyilatkozat negatívan hatott a jelölt esélyeire, szemben más jelöltekkel, akik mögött az önkormányzat által közzétett kifogásolt nyilatkozat ilyen hatást nem váltott ki.
- [6] Az NVB a kiszabott bírság mértékét – figyelembe véve a Ve. 219. § (1) bekezdésében foglalt törvényi szempontokat – megfelelőnek ítélte, mert megítélése szerint a kérelmező szándékosan avatkozott be a kampányba, közhatalmi helyzetével visszaélt, a tájékoztatás (szórólap) a településen széles körben került terjesztésre és kifejezetten az egyik jelölt esélyeinek gyengítésére volt alkalmas.

A felülvizsgálati kérelem

- [7] A kérelmező az NVB határozatának felülvizsgálata iránti kérelmében elsődlegesen az NVB határozatának megváltoztatását és a kifogás elutasítását, másodlagosan a határozat megváltoztatásával a kirótt bírság mellőzését vagy annak jelentős mértékű csökkentését kérte.
- [8] A kérelmező a bírósági felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy az NVB határozatának indokolása több helyen ellentmondó és inkoherens, amely ezáltal sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapjogot. Álláspontja szerint a NVB a döntését indokolni köteles. A döntés lényegi tartalma, hogy joghátrányt csak akkor állapíthat meg, ha az a tényállás alapos, jogszerű és logikus jogi értékelésén alapszik. Ennek a követelménynek álláspontja szerint a NVB határozata nem felelt meg. Egyébiránt az NVB határozatának indokolását annak rövideje okán sem tartotta az indokolással szemben támasztott jogi követelményeknek megfelelőnek, mivel – álláspontja szerint – nem állapítható meg belőle, hogy az NVB döntése mind

érdemben, mind a mérlegeléssel kiszabott bírság tekintetében mely tényeken, azok milyen jogi értékelésén, és a kettő között milyen logikai kapcsolaton alapul.

- [9] A kérelmező szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának személyi hatálya rá mint önkormányzatra nem terjed ki. Álláspontja szerint a Ve. szabályait a jelölteknek, jelölőszervezeteknek és a választást lebonyolító állami szerveknek kell alkalmazni, az önkormányzat mint külső fél a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőséget a Ve. személyi hatálya hiánya következtében nem sértheti meg.
- [10] A kérelmező álláspontja szerint a szórólap elkészítésének célzata nem a választásokba való beavatkozás volt, hanem a tényszerű tájékoztatás adása, továbbá mivel annak tartalma a jelölt, illetve a jelölőszervezet által megjelentetett szórólaphoz igazodik, fogalmilag kizárt, hogy alkalmas lenne a jelölt, illetve a jelölő szervezetek közötti különbségtételre, ezáltal az esélyegyenlőség megsértésére. Azzal érvelt, hogy a képviselőjelölt által kiadott szórólap sértette a kérelmező, illetve a kérelmező vezetőinek személyhez fűződő jogait, ezzel szemben az általa kiadott szórólap tartalma pedig kizárólag a tények ismertetésén keresztül e sérelem szükséges és arányos kiküszöbölését szolgálta az ahhoz szükséges és arányos eszközökkel. Állította, hogy az eljárása magának az Alaptörvénynek a felhatalmazásán alapult, betartotta az Alaptörvény V. cikkében, VI. cikk (1) bekezdésében, IX. cikk (1) bekezdésében, I.-II. cikkében foglalt alaptörvényi, alkotmányos követelményeket.
- [11] Álláspontja szerint a bírság kiszabásánál és az összegének megállapításánál sem az OEVB, sem az NVB nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mivel a határozatokból egyáltalán nem állapítható meg, hogy a bírság összege mely tényeknek milyen logikai értékelésén alapult, mindez pedig sérti a Ve. 219. § (1) bekezdésének törvényi szabályait.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelme alaptalan.
- [13] A Kúria az NVB határozatát – a Ve. 224. § (3) bekezdés a) pontja folytán alkalmazandó 223. § (3) bekezdés a) pontja értelmében – a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértések (Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja, Ve. 219. § (1) bekezdése megsértése) vonatkozásában vizsgálta felül. A kérelmező az Alaptörvény rendelkezéseire általánosságban hivatkozott, azokhoz nem társított konkrét jogszabálysértést, ezért ezeket a hivatkozásokat nem lehetett a Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontjában előírt jogszabálysértésre történő hivatkozásnak tekinteni.
- [14] A Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában előírt, a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség mint alapelvi rendelkezés személyi hatálya kiterjed-e a kérelmezőre.
- [15] A Kúria e vonatkozásban irányadónak tekinti – az NVB által is hivatkozott – korábbi gyakorlatát, amely szerint „[a] parlamenti demokrácia alapja a politikai pártok választópolgári támogatottságért való versengése. A demokrácia egészséges működése nem képzelhető el politikai pluralizmus és a pártok politikai küzdelemben való esélyegyenlősége nélkül. Az azonos feltételeket tartalmazó jogi keret garantálja az állam semlegességét a politikai pártok küzdelemben. Ez a követelmény az önkormányzatokra is irányadó, azaz az önkormányzat – mint közhatalommal bíró szervezet – nem vehet részt a pártok országgyűlési mandátumért folytatott küzdelemben sem valamely jelölt, jelölő szervezet mellett, sem ellene. Ahogy az államnak, úgy az önkormányzatnak is kötelezettsége, hogy

a politizáló polgárok pártpreferenciáinak egyenlő esélyű kifejezését szavatolja. Az állam, illetve a közhatalommal rendelkező önkormányzat a ténylegesen kialakult versenyhelyzetet nem befolyásolhatja, nem nivellálhat, de a különbségek növelése irányába sem hathat.” [Kvk.IV.37.360/2014/2.]. A Kúria megítélése szerint tehát az esélyegyenlőség alapvető követelménye az önkormányzatokra is irányadó akként, hogy a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőséget kampánytevékenységével nem befolyásolhatja.

- [16] A Kúria ezt követően azt vizsgálta, hogy a kérelmező tájékoztatása kampánytevékenységnek minősült-e. A Ve. 140. §-a alapján kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére. A Ve. 141. §-a alapján kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése céljából.
- [17] A Kúria e körben osztja az NVB és az OEVB azon álláspontját, amely szerint a kérelmező kifogásolt tevékenysége a választói akarat befolyásolására alkalmas „egyéb” kampánytevékenységnek minősül. A kérelmező által megvalósított tájékoztatás annak tartalma alapján ugyanis – a kérelmező által is elismerten – a jelölt kampánytevékenysége során kifejtettek megcáfolására irányult, így tehát alkalmas volt arra, hogy a jelölt választási kampányát gyengítse. Ahogyan arra az NVB is utalt, a közhatalommal rendelkező önkormányzat a ténylegesen kialakult versenyhelyzetet azonban nem befolyásolhatja, még akkor sem, ha a kampány során tett egyes állításokat sérelmesnek, valótlanak ítéli meg. Mindezek alapján a Kúria alaptalannak találta a kérelmező azon kifogását, hogy rá a Ve. személyi hatálya nem terjed ki, ezért választási alapelvsértésért nem marasztható el.
- [18] Mindezek alapján megállapítható, hogy az NVB jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a kérelmező a politikai nyilatkozatában kifejtett kampánytevékenységével megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség alapelvét.
- [19] A Kúria megítélése szerint az NVB döntésében a Ve. 219. § (1) bekezdésében előírt szempontokra figyelemmel okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a bírság kiszabása indokolt volt. A Kúria szerint annak összegét pedig arra tekintettel helytállóan állapította meg, hogy a kérelmező szándékosan avatkozott be a kampányba, közhatalmi helyzetével visszaélt, a tájékoztatás (szórólap) a településen széles körben került terjesztésre és az egyik jelölt esélyeinek gyengítésére alkalmas volt.
- [20] A Kúria megjegyzi, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, az NVB határozatában található elírások az ügy megítélését nem befolyásolják, az NVB az indokolási kötelezettségének egyébiránt eleget tett.
- [21] Mindezek alapján a Kúria az NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [22] A kérelmező az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja szerinti illetékmentességére tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog okán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (5) bekezdésében meghatározott összegű eljárási illetéket az állam viseli a Ve. 228. § (2) bekezdése és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157.

§ (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 35. § (1) bekezdése szerint a polgári rendtartásról szóló 2006. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. § (1) és (6) bekezdése alapján.

[23] A végzés elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése kizárja.

Budapest, 2018. április 19. napján

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő